

Kamuoyu Duyurusu

17 Şubat 2009

Sicil Affı Hakkında

1. Sicil Affı Kanunu'nun amacı nedir?

Kamuoyunda Sicil Affı Kanunu olarak da adlandırılan, Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler İle Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında 5834 sayılı Kanun'un amacı; ödeme tarihi Kanun'un yürürlüğe girdiği 28 Ocak 2009 tarihinden önce olup da; kullandığı nakdi ve gayri nakdi kredinin ödemelerini aksatan gerçek ve tüzel kişilerin, ticari faaliyette bulunan ve bulunmayan gerçek kişilerin ve kredi müşterilerinin karşılıksız çıkan çek, protesto edilmiş senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarına ilişkin olarak **Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) nezdinde tutulan kayıtlarının**, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce veya bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde borcun tamamının ödenmesini müteakiben **TCMB nezdinden silinmesidir.**

2. 5834 sayılı Kanun uyarınca TCMB nezdindeki olumsuz kaydımı nasıl sildirebilirim?

5834 sayılı Kanun uyarınca, TCMB nezdindeki negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartları, karşılıksız çekler ile protestolu senetler kütüğünde yer alan ve ödenmesi gereken tarih 27 Ocak 2009 ve öncesi olan kayıtlardan ödenmiş olanlar hemen silinmiştir.

Ödenmemiş olanlar ise, borcun en geç 28 Temmuz 2009 tarihi bitimine kadar ödenmesi veya yeniden yapılandırılması durumunda borcun tamamen ödenmesini takiben, ödemenin bankalarca TCMB'ye bildirildiği tarihte/dönemde yazılı müracaata gerek olmaksızın silinecektir. **Dolayısıyla, hakkında olumsuz kayıt bulunanların bunları sildirmek için TCMB'ye müracaat etmelerine gerek bulunmamaktadır.**

3. TCMB nezdinde olumsuz kaydım bulunup bulunmadığını nasıl öğrenebilirim?

TCMB tarafından, karşılıksız çek, negatif nitelikli ferdi kredi ve kredi kartları, protestolu senetler, kredi limit ve risk bilgilerine ilişkin verilerle ilgili olarak, yazılı bir dilekçe ile başvuruda bulunulması kaydıyla gerçek ve tüzel kişilerin sadece kendilerine ait bilgi talepleri karşılanmaktadır. Başvuruya ilişkin açıklamalar TCMB internet sitesi www.tcmb.gov.tr/bilgiedinme/ adresinde yer almaktadır.

4. Olumsuz kayıtlara ilişkin ödemelerin bildirilmesinde hata yapılmış olması halinde nasıl düzeltilecektir?

İlgili mevzuat uyarınca, ferdi kredi ve kredi kartı, protestolu senet ve karşılıksız çeklere ilişkin borçlarla ilgili ödeme bildirimlerinin bankalarca yapılması gerektiğinden, bu bilgilerin bankalarca TCMB'ye iletilip iletilmediği veya hatalı iletildiği hususunda tereddüt edilmesi halinde, ödeme bilgisini TCMB'ye göndermesi gereken bankalara başvurularak bilgi alınabilir.

5. Bankalara yapılan başvuruların sonuçlanmasında TCMB' nin bir yetkisi bulunmakta mıdır?

Kredi, kredi kartı veya çek verilmesi talebiyle bankalara yapılan başvuruların sonuçlandırılması, talepte bulunulan bankaların kendi iç düzenlemelerine göre

belirlenmektedir. Sistem içerisinde TCMB'nin işlevi, **bankalar tarafından yapılan bildirimlerin birleştirilerek bankalara duyurulması ile sınırlı olup, TCMB' ye** kanunla verilen görev ve yetkiler gözönüne alındığında, bankalara yapılan başvuruların kabulü veya reddi hususunda TCMB'nin yasal olarak bir yetkisi bulunmamaktadır. **Dolayısıyla, kişilere çek, kredi kartı ve kredi verilip verilmemesi kararı talepte bulunulan bankaların tasarrufundadır.**

6. TCMB nezdindeki olumsuz kayıtların, bankalara yapılan başvuruların değerlendirilmesinde dikkate alınma gerekçesi nedir?

Bankacılık Kanunu ve ilgili yasal düzenlemelere göre bankalar, tasarruf fazlası olarak halktan topladıkları paraları (mevduatı), tasarruf açığı olan gerçek ve tüzel kişilere kullanılmaktadır. Bu çerçevede, bankaların faaliyetlerinden dolayı üstlendikleri risklerin doğru olarak ölçülebilmesinin ve iyi yönetilmesinin sağlanması için alacakların zamanında ve eksiksiz tahsil edilebilmesi esastır. Bankaların, verecekleri krediyi, vadesinde faizi ile birlikte nakden tahsil etmek zorunda olmaları ve bunun sağlanamayacak olması halinde ise banka görevlilerinin ağır hapis ve para cezalarına tabi tutulmaları nedeniyle, özellikle kredilendirme işlemlerinde kişilerin/firmaların geçmişteki ödeme performanslarına bakılması doğal ve gereklidir. Bu yüzden bankalar, kredi talep edenler hakkında TCMB kayıtlarından ulaşabildikleri ve kendi belirledikleri sürelerle nezdlerinde tuttukları her türlü bilgi ve belgeyi kullanmak durumundadırlar. Başvuruda bulunanlar hakkında TCMB nezdinde olumsuz kaydın bulunması bankaların kredi değerlendirme kriterlerinden sadece birisi olup, TCMB nezdinde olumsuz kaydın bulunmaması hali, kredi tahsis edilmesi için tek başına yeterli değildir.

7. 5834 sayılı Kanun kapsamında TCMB nezdindeki olumsuz kayıtları silinen gerçek veya tüzel kişilerin, kredilendirme, çek karnesi verilmesi ve diğer talepleri, bankaların kendi nezdlerinde tuttukları kayıtlar gerekçe gösterilerek reddedilebilir mi?

Anılan Kanun uyarınca TCMB nezdindeki kayıtların silinmesinden sonra, bankalarca yapılacak kredilendirme, çek karnesi verilmesi ve diğer işlemlerde silinmiş kayıtların dikkate alınmayacağı belirtilmiş olması nedeniyle, bankaların söz konusu silinmiş kayıtları gerekçe göstererek çek karnesi ve kredi başvurularını reddetmeleri haksız fiil oluşturacak ve Kanun'a aykırı olacaktır.

Bununla birlikte, Borçlar Kanunu'nun sözleşme serbestisi hükümleri çerçevesinde, bir kredi talebinin değerlendirilmesi aşamasında kredi politikaları ve risk yönetimi açısından hangi kriterlerin kullanılacağı ve bu kriterlere bağlı olarak kredi talebinin karşılanıp karşılanmayacağı kararı **başvuruda bulunulan bankanın yetkisinde bulunmaktadır.**

8. TCMB tarafından silinen kayıtların bankalar tarafından silinme zorunluluğu var mıdır?

TCMB tarafından silinen kayıtların bankalar tarafından da silinmesi hususunda Kanun'da bir zorunluluk bulunmamaktadır.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,

Türkiye Bankalar Birliği